

БЕКІТЕМІН

Қабылдау комиссиясының төрағасы
Басқарма Төрағасы – І.Жансүгіров
атындағы Жетісу университеті КЕ АҚ
ректоры, з.т.д., профессор

«04» 06 2025 ж. Е. Бурибаев

Докторантураға түсушілерге арналған түсу емтиханының

БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру бағдарламасы: 8D04101 – Экономика

Білім беру бағдарламалар тобы: D070 Экономика

1. Негізгі ережелер

Қабылдау емтиханының бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары негізінде 8D04101 – Экономика білім беру бағдарламасына докторантураға түсетін тұлғалар үшін жасалды (өзгерістер мен толықтырулармен № 372, 26.07.2024 ж.) және «І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті» КЕ АҚ жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша оқуға қабылдау қағидалары Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 11 маусымдағы №30 шешімімен бекітілген.

8D04101 – Экономика білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханы күнтізбелік жылдың 21-25 тамыз аралығында университет базасында өткізіледі. Докторантураға қабылдау ағымдағы жылдың 28 тамызында аяқталады. Қабылдау емтиханын тапсыру күні мен уақыты, орны университет сайтында жарияланады.

Қабылдау емтиханы эссе жазудан және сұхбаттан тұрады. Қабылдау емтиханының нәтижелері 100 балдық шкала бойынша бағаланады, бұл ретте эссенің үлес салмағы 40 баллды, әңгімелесудің үлес салмағы 60 баллды құрайды және өткізілгеннен кейінгі күні жарияланады. PhD докторантурасына түсу үшін шекті балл 50 балл болып табылады.

2. Қабылдау емтиханының мақсаттары мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты – талапкердің докторантураға теориялық және практикалық дайындығын, білім, білік және дағдыларының дайындық саласындағы докторантура талаптарына сәйкестік деңгейін анықтау.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- 8D041 – «Бизнес және басқару» бағыты бойынша D070 – «Экономика» білім беру бағдарламалары тобы бойынша теориялық негіздердің білім деңгейін тексеру;

- ғылыми-зерттеу қызметінің дағдылары мен қабілеттерін анықтау;
- оқу және ғылыми әдебиеттердегі тиісті ережелерге сілтемелермен жұмыс істеу қабілетін тексеру;

- ойлау мәдениетін, зерттеу нәтижелерін дұрыс рәсімдеу қабілетін анықтау;

- кәсіби функцияларды жүзеге асыруға байланысты мақсаттар қою және міндеттерді тұжырымдау қабілетін бағалау;

- арнайы кәсіби терминология мен лексиканы меңгеру деңгейін бағалау.

3. Докторантураға түсетін тұлғалардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

Іскерлік әкімшілендіру докторы ғылыми атағын алу үшін PhD докторантурасы бойынша білім беру бағдарламаларын меңгергісі келетін тұлғалар үшін білім берудің алдыңғы ең төменгі деңгейі магистр дәрежесі немесе бейіндік магистратураға теңестірілген жоғары арнаулы білім болып табылады. PhD бағдарламасына кемінде 3 (үш) жыл жұмыс өтілі бар және жұмыс берушіден ұсыныс хат ұсынған тұлғалар қабылданады.

PhD бағдарламалары бойынша докторантураға азаматтарды қабылдау тәртібі «І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті» КЕ АҚ жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға қабылдау ережесімен Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 11 маусымдағы №30 шешімімен бекітілген.

Үміткер докторантураға, сондай-ақ ғылыми-зерттеу қызметіне дайын болуы керек. Өтініш беруші заманауи зерттеу әдістерін жетік білуі керек. Сонымен қатар, үміткер келесі ғылыми және әдістемелік дағдыларға ие болуы керек:

Білуі қажет:

-Экономика, бизнес және басқару салаларындағы заманауи тенденциялар мен даму бағыттарын;

-Ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру мен жүргізудің принциптері мен кезеңдерін;

-Отандық және әлемдік экономиканың даму заңдылықтарын.

-Әлеуметтік және экономикалық маңызы бар процестерді талдау, экономикалық мәселелерді анықтау және оларды шешуге бағытталған мақсаттар қою;

-Экономикалық жаһандану жағдайында жаңа білім қалыптастыруға мүмкіндік беретін заманауи ғылыми парадигмалар мен талаптарды;

-Экономика саласындағы өзекті мәселелерді зерттеу үшін қажетті теориялық және әдіснамалық базаны.

Меңгеруі тиіс:

-Бизнес-аналитика және эконометрия саласындағы құбылыстарды зерттеуге, модельдеуге және болжауға мүмкіндік беретін заманауи әдістемелік құралдарды;

Цифрлық және техникалық құралдарды пайдалана отырып, ұйым қызметінің басқарушылық, экономикалық және коммерциялық тиімділігін бағалау және есептеу әдістерін.

3. Кәсіби құзыреттер бойынша:

-Ғылыми-әдістемелік ақпаратты жүйелеу, талдау және жалпылау қабілетіне ие болу;

-Экономикалық үрдістердің дамуындағы жалпы тенденциялар мен бәсекелестік жағдайларды кешенді түрде талдай білу;

-Стратегиялық мақсаттар мен міндеттер қоя білу және оларды шешу жолдарын анықтай білу;

-Кәсіпорынның болашағына әсер ететін ішкі және сыртқы факторларды саралай білу.

4. Эссе жазуға қойылатын талаптар мен критерийлер

4.1 Теориялық білім, әлеуметтік және жеке тәжірибе негізінде өз дәлелдерін құра білу көрінетін аналитикалық және шығармашылық қабілеттердің деңгейін анықтау үшін эссенің келесі түрлері ұсынылады:

ЭССЕ түрлері	Сипаттамасы	Эссе көлемі
Дәйектілігі	ғылыми-зерттеу қызметіне ынталану уәждер туралы үміткерлердің дәлелдері (research statement)	250 сөзден кем емес
Ғылыми-аналитикалық	үміткерлердің болжамды зерттеудің өзектілігі мен әдіснамасын негіздеу (research proposal)	
Тақырыптық-проблемалық	пәндік білімнің өзекті аспектілері бойынша авторлық позицияны ұсыну	

4.2 ЭССЕ бағалау критерийі

Бағалау шарттары	Дескрипторлары	Балл
Тақырыпты ашу тереңдігі	мәселе теориялық деңгейде ашылуы, ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, әртүрлі дереккөздерден алынған ақпараттар қолданған	4
	мәселені ашуда өзіндік көзқарас (ұстаным, көзқарас) ұсынылған	2
Аргументтелуі, дәлелдеу базасы	дәлелдердің болуы, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, жекеден жалпыға, жалпыдан жекеге дейін ойлау қабілеті	6
Композициялық тұтастық және баяндау логикасы	композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттерінің логикалық байланысы, қорытынды бар	4
Жазу мәдениеті	академиялық жазудың озық деңгейі көрсетілген (ғылыми терминологияны білу, лексика, грамматика, стилистика)	4
Ең жоғарғы балл		20

5. Сұхбат тәртібі және бағалау критерийлері

Сұхбат PhD докторантурасына түсу емтиханның міндетті бөлігі болып табылады және бейнежазбаны міндетті түрде қолдану арқылы, қашықтықтан жүргізіледі.

Сұхбат басталар алдында емтихан комиссиясының хатшысы үміткерді комиссиямен таныстырады, сұхбаттың басталғаны туралы хабарлайды және бейнежазбаны қосады.

Үміткер камераға сәйкестендіру үшін жеке куәлік береді..

Сұхбаттың ұзақтығы 20 минутқа дейін.

Сұхбаттың бағалау – барлық комиссия мүшелерінің жинаған ұпайларының қосындысының орташа арифметикалық мәнімен есептейді.

Сұхбат кезінде қойылатын сұрақтар үлгісі:

1. Неліктен Ілияс Жансүгіров атындағы Жетісу университетін таңдадыңыз?

2. Сіздің академиялық және мансаптық мақсаттарыңыз қандай? Неліктен сіз осы білім беру бағдарламасын таңдадыңыз?

3. Біздің университет, білім беру бағдарламасы сізге осы мақсаттарға жетуге қалай көмектеседі?

4. Егер сіз оқуға түссеңіз, біздің университеттің дамуына қандай үлес қоса аласыз? Сіз өз тарапыңыздан біздің университетке не бере аласыз?

5. Егер сіз біздің университетке түссеңіз, сіздің алдыңызда қандай ерекше мүмкіндіктер ашылады? Сіздің ғылыми және шығармашылық әлеуетіңіз қалай ашылады?

6. Сіз таңдаған мамандықты үйрену тәжірибеңіз бар ма?

7. Неліктен академиялық бағытты өзгертуге шешім қабылдадыңыз? (егер сіз жаңа мамандық бойынша оқуға түссеңіз)

8. Сіз қандай қосымша курстарда немесе бағдарламаларда оқыдыңыз? Алынған дағдылар қалай қолданылды?

9. Сіз мақтан тұтатын сабақтан тыс жетістіктеріңіз бар ма? Олар туралы айтып берсеңіз

10. Сіз командада немесе жеке жұмыс істегенді ұнатасыз ба? Белгілі бір жобада топтық жұмыс кезінде қандай рөл атқарғыңыз келеді?

11. Сіз немен айналысасыз және жақын арада оқудан басқа не істеуді жоспарлап отырсыз? 10 жылдан кейін өзіңізді қай жерде көресіз?

12. Неліктен сіз осы мамандықты таңдадыңыз? Неліктен докторлық дәрежеге ие болғыңыз келеді? Кіммен жұмыс істегіңіз келеді? Өз салаңыздың дамуына қандай үлес қосқыңыз келеді? Сізді қандай ғылыми сұрақтар қызықтырады?

13. Сіз таңдаған бағытта мансапты қалай дамытасыз?

14. Егер сіз жоспарланған салада мансап құра алмасаңыз, қалай әрекет етесіз?

15. Сіз қандай зерттеу тақырыбын таңдағыңыз келеді? Неліктен бұл зерттеу тақырыпты таңдадыңыз?

16. Сіздің зерттеулеріңіз тиімді болады деп ойлайсыз ба? Олар қандай нәтижеге әкеледі? Қазіргі зерттеуші қандай болуы керек? Оны сипаттаңыз.

17. Біздің университет сізге ғылыми-зерттеу жұмыстарында қалай көмектесе алады? Осы тақырып бойынша зерттеулер жүргізу біздің университетке не береді? Неліктен бұл маңызды болуы мүмкін?

18. Интернеттің қазіргі қоғамдағы рөлін ашыңыз?

19. Экономикалық зерттеулер жүргізу үшін қажетті заманауи тәсілдер туралы не білесіз?

20. Қазіргі жағдайда бизнесті қалай ұйымдастырар едіңіз?

Сұхбатты бағалау критерийлері:

Бағалау шарттары	Дескрипторлар	Ұпай саны
Мотивация	Таңдалған БББ бойынша докторантурада оқуға және белгілі бір ЖОО-ға түсуге арналған уәждерді дәлелдеу. Оқуды аяқтағаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларын көру: - толығымен дәлелденген; - ішінара дәлелденген; - дәлелді емес.	15: 11-15 6-10 1-5
Зерттеу құзыреттілігі	Белгілі бір пәндік саладағы ғылыми-зерттеу қызметі үшін қажетті зерттеу дағдылары мен тәжірибесін меңгеру: - жоғары деңгейде; - орта деңгейде; - төмен деңгейде.	18: 13-18 7-12 1-6
Шығармашылық	Стандартты емес ойлау, есептер мен ситуациялық тапсырмаларды шешудегі шығармашылық және балама тәсілдер: - толық көрсетілді; - ішінара көрсетілді; - жеткілікті түрде көрсетілмеген.	15: 11-15 6-10 1-5
Коммуникативтілік	Өз көзқарасын қысқаша, өкілді, логикалық, дәлелді түрде жеткізе білу, жалпылау және қорытынды жасау. Тілдерді меңгеру: - жоғары деңгейде; - орта деңгейде; - төмен деңгейде.	12: 9-12 5-8 1-4
Ең көп ұпай саны		60

Ұсынылған әдебиеттер тізімі

1. Абел А., Бернанке Б. Макроэкономика : оқулық / А. Абел, Б. Бернанке. – Алматы : ЖШС «Ұлттық аударма бюросы», 2020. – 703 б.
2. Мэнкью Н.Г. Принципы экономикс / Н.Г. Мэнкью. – М.: Спб: Питер, 2021. – 864 с.
3. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. — М.: ГЕЛИОС АРВ, 2020. — 320 с.
4. Самуэльсон П., Нордхаус У. Экономика / П. Самуэльсон, У. Нордхаус. — М.: Вильямс, 2020. — 832 с.
5. Курс экономической теории: учебник / под ред. Н. А. Сафронова. – М.: ИНФРА-М, 2022. – 896 с.
6. Бегг Д., Фишер С., Дорнбуш Р. Экономика : пер. с англ. – М.: Макроэкономика, 2021. – 711 с.
7. Долан Э.Дж. Введение в экономику / Э.Дж. Долан. – СПб.: Питер, 2019. – 640 с.
8. Назарбаев Н.А. Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ. – Астана, 2014.
9. ҚР Президенті жанындағы ҚСЗИ. Ұлттық экономиканың даму трендтері. – Астана, 2022.
10. Нұрғалиев Қ.Р. Экономикалық ілімдер тарихы. – Алматы: Экономика, 2010. – 352 б.
11. Сахариев С.С., Сахариева А.С. Экономикалық теория. – Алматы: Экономика, 2012. – 512 б.
12. Төлеужанова М.С. Макроэкономика. – Алматы: Экономика, 2020. – 412 б.
13. Қалиев Г. Экономикалық талдау: оқу құралы. – Алматы: Экономика, 2021. – 340 б.
14. Мадиярова Д.М. Халықаралық экономика. – Алматы: Экономика, 2018. – 370 б.
15. Шеденов Ө.К. Жалпы экономикалық теория. – Ақтөбе, 2020. – 420 б.

**Экономика және сервис
кафедрасының меңгерушісі**

Г. Тулешова

БББ жобалық кеңсе жетекшісі

М. Шмидт

**Қабылдау комиссиясының
жауапты хатшысы**

Д. Солтанова

**Басқарма мүшесі – академиялық
мәселелер жөніндегі проректор**

Б. Таубаев